

Madrid 2019

Kerstdrukke in Madrid

Piet Buitendijk

Spanje 2019 – Kerstdrukke in Madrid

Aan het eind van december ontdek ik dat er nog een paar vakantiedagen op mijn tegoeed staan. Om de kerstdagen alleen in Nederland door te brengen staat me niet aan. Nog even weg dan? In het cursusboek van de Spaanse les staat een hoofdstuk over Madrid, 'Un paseo por el centro de Madrid'. Dat inspireert mij om even snel een vlucht en een hotel in het centrum van Madrid te boeken. Weer een hostel, maar met een eigen kamer. Wel goedkoop, maar was dat nou wel een verstandige keus?

Donderdag – Aankomst in Madrid

Opmerkelijk, als ik mijn hotelkamer schoongemaakt wil hebben, moet ik de sleutel inleveren bij het receptiekantoor aan de overzijde van de straat. Eigenlijk is het ook geen hotel, de naam hostel past beter, dat staat ook op de gevel. Wel een eigen kamer met eigen badkamer, dat wel. Die kamer is spartaans en klein en kijkt uit op een binnenplaats. Ik lees nog eens de beschrijving van de kamer op de boeking en daar staat het ook letterlijk: 'uitzicht op een binnenplaats'. Misschien ook maar beter, want de kamer ligt op de eerste etage en daaronder aan de straatkant, zit een café. Spartaans, want er is ook geen stoel. De badkamer is klein en krap en ook het wasbakje is zo compact dat het niet eens lukt om een waterflesje onder de kraan te vullen. Een glas of een beker is er ook niet te vinden. Geeft niet, want ik ontdek al snel dat het kraanwater ondrinkbaar is vanwege de smaak. Ik besluit op flessenwater over te gaan, blijkt heel goedkoop te zijn in de supermarkt.

Vrijdag – Verkenning

Na een langdurige reis met een overstap in Parijs, slaap ik de eerste nacht heel lang. Door het daglicht laat ik me wakken en dan blijkt het al negen uur te zijn. Door het geweldige uitzicht op die binnenplaats valt er dan ook weinig licht naar binnen. Voor een eerste verkenning en voor een zoektocht naar een ontbijt ga ik de straat op. Nee, in dit hostel is er geen ontbijt, geen eetzaal en ook geen keuken. Door de lange nacht, het gebrek aan koffie en de nieuwe onbekende omgeving, voel ik mij het eerste uur duizelig en verward. Ik ken de weg nog niet en loop eerst maar eens richting het metrostation waar ik gisterenavond uit de grond omhoog gekomen ben. Dit is een brede straat en misschien is daar een zaak te vinden voor een ontbijt. Pas na zo'n twintig minuten lopen en dan ben ik bijna in het echte centrum, beland ik bij een McDonald's Café waar ze koffie en broodjes hebben. Tot dan toe ben ik nog alleen maar bars en geen aantrekkelijke eetgelegenheden tegengekomen. Bij de eerste koffie en een broodje kom ik letterlijk weer op temperatuur. Voor december is het niet echt koud met zo'n dertien graden, maar toch wel een temperatuur om je op te kleden.

Mijn doel voor vandaag is een verkenning van de grote en bekende pleinen zoals Puerta del Sol en Plaza Mayor. Het is druk in het centrum als ik richting het bekende Puerta del Sol loop, ook al is het nog redelijk vroeg in de ochtend. Misschien is er extra veel toerisme in verband met de kerstdagen. Ik voel me overweldigd door die mensenmassa die continue haast lijkt te hebben. Vooral midden op het Puerta del Sol lijkt het op een ongestructureerde mierenkolonie. Maar het

plein Puerta del Sol met zijn merkwaardige vorm is inderdaad fraai en is echt een toeristische attractie door de monumentale bebouwing met zijn ornamenten en door de fontein in het midden. Heel Madrid schijnt naar de Kerst toe te leven. Op het middelste deel van het plein staat een glinsterende kunstkerstboom van metaal, glas en spiegeltjes. Eigenlijk is het een spitse en ronde piramide die schittert in de laagstaande ochtendzon. Tussen het zwart van de mensen vallen de “yo-ho” roepende en in het rood geklede kerstmannen op.

Het Plaza Mayor ligt heel dichtbij. Op de wandeling erheen zie ik een enorme wachtrij van bezoekers van een kerststal in een der gebouwen. Het Plaza Mayor is vierkant en is omringd met hoge en kleurige gebouwen. Negen poorten en negen bijbehorende straten geven toegang tot het plein. Jammer vind ik dat het immense strakke en historische plein nu vol staat met de kramen van de kerstmarkt. Bij het informatiecentrum, gevestigd in één van de historische gebouwen haal ik folders en boekjes over de activiteiten en evenementen in Madrid gedurende de kerstperiode. Bij een rondgang langs de gaanderijen speur ik naar interessante eetgelegenheden. Vooral de broodjes belegd met inktvisringen zijn hier blijkbaar de specialiteit.

Bij een redelijk uitziend restaurant, gelegen tussen Puerta del Sol en de Gran Vía, eet ik een goed en voordelig 'menu del día'. De naam van dit restaurant 'Ciudad de tui', moet ik onthouden, want hier ga ik

vast vaker een menu van de dag met drie gangen eten. Via omzwervingen langs andere grote pleinen en avenues wandel ik terug naar mijn hostel voor een siësta. Het kamertje is zo klein, dat het de gedachte aan een gevangenis oproept. Zo iets had ik ook gelezen in de recensies van dit hostel, nadat ik al geboekt had, zonder restitutie mogelijkheid.

Aan het einde van de middag ga ik weer op pad, terwijl er een druilige regen valt. Waar ik nu behoefte aan heb is een droge, warme plek waar ik iets kleins kan eten en waar men koffie heeft. Ik vind zo'n gelegenheid pas na enige tijd in de regen gelopen te hebben. Weer ben ik midden in het centrum en ga bij een Starbucks naar binnen. Ik hoop dat ik spoedig de nabije buurt van het hostel ga leren kennen, om dichterbij een zitgelegenheid te vinden. Eigenlijk vind ik de koffie bij de Starbucks niet lekker, maar ze hebben er wel goede stoelen, die mis ik in mijn cel.

Buiten valt het regenachtige weer zwaar tegen. De motregen is overgegaan in een behoorlijk striemende regen. De kerstverlichting op de Puerta del Sol is ontstoken en ik ga kijken naar deze en de andere verlichte objecten die in deze tijd de straten sieren. Het grote plein is barstens vol met mensen en paraplu's. Door de kriskras lopende menigte is het moeilijk om je weg veilig te vinden. De blauw verlichte kunstkerstboom is fraai en zeker in combinatie met de fontein. De drukte en het weer hebben een negatieve invloed op mijn stemming en ik besluit via de kortste of veiligste route naar mijn hostel terug te keren. Door de toenemende regen, een natte bril, de duisternis en de reflecties overal is het lastig lopen. Steeds weer duiken er duistere schimmen met

zwaaiende paraplu's voor mij op die ik op het laatste ogenblik ontwijk. Ik moet opletten voor die waterplassen en soms kan ik net een botsing met een boom of een paaltje voorkomen. Ik ben blij als ik mijn hostel, nat, maar veilig bereikt heb. Het is nog maar zeven uur 's avonds, wat nu? Dan maar slapen.

Zaterdag

Ondank dat ik heel vroeg naar bed ben gegaan, word ik ook deze ochtend pas rond negen uur wakker. Misschien ook omdat het buiten nog zo somber en donker is. Als ik de straat op stap, op weg naar het ontbijt, dan heb ik de capuchon van mijn jas nodig. Als experiment ga ik deze ochtend naar het all-you-can-eat restaurant dat ik gisteren zag. Hier kan je voor slechts zes euro net zo uitgebreid ontbijten als je wilt. Als ik voor de deur sta, lijkt het eerst wel of het nog gesloten is, want ik zie niemand binnen. Maar dan schuift vanzelf de deur open en word ik begroet door een dame achter de kassabalie. Er staat een ongekend uitgebreid ontbijtbuffet klaar, met alles wat je je maar wensen kan, vergelijkbaar met een luxe hotel. Snel daarna ben ik niet meer de enige klant en ik voel me niet meer alleen. De kwaliteit van het voedsel is uitstekend. Het enige nadeel is dat het er niet sfeervol is, door de kleine kunststof tafels en de ongezellige verlichting. Maar voor de rest is het aan te raden.

Het regent nog steeds zacht en ik loop nogmaals de route van Puerta del Sol naar Plaza Mayor. Hier, op dit laatste plein, kun je droog lopen onder de boogvormige galerij rondom het plein, ondertussen denk ik na wat ik vandaag nog verder zal gaan doen. Vanwege de regen dan misschien een museum? Het dichtstbij en op de route ligt het Museo de Historia. Van buiten een groot en imposant gebouw en de toegang is gratis. Ondanks dat het binnen droger is dan buiten, blijf ik nauwelijks een uur binnen. De tentoongestelde kunst en archeologische voorwerpen kunnen me niet echt boeien.

Voor de lunch zoek ik weer een restaurant met een 'menu van de dag'. Helaas kan dat niet bij het restaurant van gisteren, het Ciudad de tui, want daar serveert men het 'menu del dia' niet op zaterdag, alleen op werkdagen. Bij toeval zie ik in de zelfde straat een ander restaurant waar ik wel kan aanschuiven voor een driegangen lunch voor veertien euro. Ook hier in dit restaurant valt het me weer op dat de bediening zo weinig spraakzaam is. Als je binnenkomt en je zegt dat je wilt eten, wijst de ober zwijgend een tafel aan en werpt de menukaart op tafel. Bij het opnemen van de bestelling zegt met hooguit zoiets als 'Ok', of 'muy bien'. Als er een gang gereed is, wordt het bord zwijgend op je tafel gemikt. Misschien ben ik als klant niet interessant genoeg.

In de middag is de zon schuchter doorgebroken en ik besluit te gaan wandelen naar het Palacio de Real. Volgens de boeken moet dit koninklijk paleis een topattractie zijn. Buiten staat inderdaad een lange rij voor de ticketloketten. Voorlopig besluit ik eerst maar eens het paleis aan de buitenkant te bekijken. Het enorme

gebouw is groots opgezet, een enorme open ruimte die als exercitieterrein bestempeld wordt en ligt tegenover het U-vormige hoofdgebouw van het paleis. Dat alles kun je zien door het smeedijzeren hekwerk rondom het gebouw. Bij de laagstaande winterzon geeft dit voor nu genoeg indrukken hoe het paleis er uit ziet. Een keer de komende dagen een bezoek aan het interieur brengen kan altijd nog.

De donkere wolken worden weggeblazen door een stevige wind en hierdoor is het weer behoorlijk opgeklaard. Met moeite door de harde wind raadpleeg ik mijn kaart van de stad en zie dat er zowaar op loopafstand een tempel ligt. Het is een Egyptische tempel die steen voor steen verhuisd is naar Madrid en opnieuw opgebouwd is op een heuvel in een parkje. Het waarom van deze verhuizing wordt mij niet duidelijk uit de reisgidsen, maar ik ga op pad naar Templo de Debod, om te gaan kijken.

Bij de voorbereiding van deze reis had ik al foto's gezien van deze tempel en ter plaatse aangekomen zie ik dat het er net zo bij staat als in de boeken. Op een rechthoekig stenen plateau, omgeven door water, een hoofdgebouw in een blokkendoos vorm en verder twee poorten en dat alles op een lijn. Het wordt misschien pas mooi bij een ideale stand van de zon, een bijzonder kleurende hemel en met genoeg reflecties in het omliggende rimpelloze water. Helaas is dit op dit moment niet het geval, de zon staat verkeerd, de hemel is egaal blauw en er ligt nauwelijks water en dat beetje rimpelt enorm door de harde wind. Er zijn wel veel toeristen die volop foto's maken van het tempeltje. Ik besluit op een later moment en bij ander weer terug te komen. Op de terugweg naar het hostel haal ik bij de supermarkt, letterlijk om de hoek, een noodrantsoen in de vorm van flessenwater en een stevig pak koek.

Aan het begin van de avond ga ik opnieuw op pad voor een show- en licht spektakel in de stad. Volgens het kerstactiviteitenboekje wordt de stad in de hele maand december feestelijk verlicht met miljoenen lampjes. Deze avond zal er vlak voor het gemeentehuis een 3D spektakel plaatsvinden met een show waarbij het gemeentehuis bijzonder uitgelicht zal worden onder begeleiding van een muzikale voorstelling. En dat zal eenmalig, alleen deze avond gebeuren. Via een nieuwe route ga ik te voet op weg richting het plein van het gemeentehuis. Zodra ik op een

der belangrijkste boulevards aankom, de Gran Via, word ik overmeesterd door de enorme drukte. Een oneindig dichte stroom van voetgangers voert richting de grote pleinen, een opeenhoping en verstopping bij de ingang van de grote warenhuizen, dubbele wachtrijen bij de bushaltes en daarbij dan ook nog een tegengesteld lopende stroom van mensen. In deze drukte voel ik mij niet prettig. Ook op de rijbanen van de grote boulevard is er veel verkeer, maar er zijn ook vele politiewagens op de straat. Op de hoeken van de straten zie ik politiebewaking in uniform staan, maar de agenten kijken vriendelijk. Om de een of andere reden probeert de politie de autorijbanen vrij te houden. Uit de luidsprekers op de daken van de politiewagens klinkt herhaaldelijk een oproep die ik niet versta, maar die wel vriendelijk van toon is.

Als ik ploeterend door de menigte op een plein aankom waar een bol van twaalf meter doorsnede staat opgesteld en waar deze avond met de vele lichtjes op die bol een schouwspel zal worden vetoond, staat het hier helemaal vol met kijkers. Er is nog niets te zien, maar het publiek verkeert in afwachting. Om bij het gemeentehuis te komen, moet ik hierdoor heen zien te komen. Ik verwacht dat het bij die eenmalige show daar nog drukker zal zijn. Ik besluit om te keren en terug te gaan naar mijn hostel, die drukte kan ik niet aan. Mij verbijtsend van de stress ga ik dezelfde weg terug. Ondertussen klinken er steeds vaker sirenes van politie, ambulances en brandweerwagens. Tegen de drukte in vechtend loop ik de zelfde weg terug. Bijna zit ik op de grens van in paniek raken. Maar voor het zover is kan ik een zijstraat in die naar de buurt van mijn hostel leidt. Als ik in die wat rustigere zijstraat een koffie- en gebakzaak zie, ga ik er direct naar binnen. Met een 'café con leche' en een muffin kom ik weer tot rust. Helaas sluit deze zaak al om half negen, zodat ik weer op straat geraak. Vanaf hier is het nog zo'n tien minuten naar het hostel. Dan ben ik dus weer erg vroeg terug en er zit niets anders op dan maar naar bed te gaan. De enorme drukte 's avonds in Madrid is niets voor mij.

Zondag

In mijn reisgids lees ik dat de Gran Via een van de drukste straten in Madrid is, dus mijn waarneming van gisterenavond is terecht. Letterlijk staat er dat het verkeer op de weg en het trottoir dag en nacht doorgaat. Op deze zondagmorgen is het gelukkig wat minder druk en kan ik redelijk doorlopen. Nu pas vallen de talloze zwervers en daklozen op. Gisterenavond heb ik ze door de drukte niet bewust gezien, ondanks de vele straatverlichting, etalageverlichting, kerstverlichting en de vele schermen met bewegende reclame. Het lijkt Las Vegas wel. De vorige avond had ik alle aandacht nodig om me door de mensenmassa heen te worstelen en ik had maar een doel: thuiskomen in het hostel. Nu valt het des te beter op, al die slaapplekken van daklozen langs de gevels. Een schrijnend contrast, matrassen, dekens, tassen en bagage die uitgestald liggen langs de puilen van vooraanstaande winkelketens, luxe kledingzaken en dure banken. Op deze ochtend zie ik ze liggen al die zwervers, op hun matrassen een vuile deken er overheen en aan hoofd- en voeteneind hun schamele bezittingen. Vaak ligt er een hond bij die waakt over hun spullen, een oude koffer, wat kartonnen dozen en plastic zakken. Daarnaast staat er dan een kartonnen bord met een noodkreet en een smeekbede om geld. Ook vanochtend voel ik me een beetje een zwerver. Voor vandaag heb ik nog geen plan van activiteiten, alleen een idee voor een mogelijke wandelroute.

Nu, na een paar dagen in Madrid, leer ik de buurt beter kennen en ontdek ik haast om de hoek een zaakje dat koffie en broodjes heeft en een gezellige plaats om te zitten. Pas hier bedenk ik, al bladerend in mijn reisgids, het doel voor vandaag. Inderdaad via la Gran Via naar het oosten en dan vast eens kijken bij het Prado en het Museo del Prado. Onderweg maak ik dan nog wel een koffiestop.

Gaandeweg in de ochtend wordt het steeds drukker. Via het haast onvermijdelijke Puerta del Sol en de rustigere buurtstraat San Bernardo ben ik rond één uur weer in het hostel. Na mijn zwerftocht heb ik gelukkig wel een onderkomen en een echt bed. Op deze rustdag maak ik er ook een makkelijke dag van. Ik lees wat op mijn kleine kamer en dan houd ik een siësta. In het begin van de avond ga ik opnieuw op pad om wat te eten. Ik kies weer voor het all-you-can-eat restaurant. Het is daar niet gezellig, maar wel goedkoop. Het aanbod van het buffet is groot, maar het is niet echt warm, dat smaakt me wat minder. Wel een aanrader voor een ontbijt, maar niet voor het avondeten dus.

Via de drukte spoed ik mij naar het nu bekende koffiezaakje, 'Faborit' heet het. Daar bestel ik een goede kop café Americano en rond het af met een koek. Het is een gezellige rustgevende drukte, gemakkelijke tafels en mensen die met hun notebook computer werken, zie ik om me heen. Hier kan ik ook comfortabel wat lees- en schrijfwerk doen. Als ik zie dat het personeel gaat schoonmaken en de stoelen op de tafels zet, wordt het tijd om op te stappen. Binnen tien minuten ben ik thuis.

Maandag

Op deze werkdag neem ik een vroeg ontbijt, weer in het ontbijtcafé om de hoek, met een broodje en een koffie. Ook op deze dag wil ik even langs een bank en in het bijzonder langs een geldautomaat. Dat doe ik liefst op de uren dat de bijbehorende bank ook open is, voor het geval dat er iets misgaat en mijn pas door de automaat ingeslikt zou worden. Verder heb ik bedacht dat ik vandaag toch maar een tocht moet gaan maken met de citytour bus. Het is wel toeristisch, maar ik moet op de een of andere manier de dag doorkomen.

Een kaartje voor die bus koop ik bij een kiosk op de Gran Via, voor de ongelooflijke prijs van 22 euro, geldig voor een dag. De verkoper is zo vriendelijk om even te wijzen waar de dichtstbijzijnde opstaphalte is. Daarvoor komt hij zelfs even uit zijn kiosk uit en wijst schuin naar de overkant van de straat, naar Gran Via nummer 58. Die opvallende rode dubbeldekker bus komt al snel in beeld en ik kan direct instappen en een plaats zoeken op het bovendeck. De route gaat langs zo'n twintig

haltes langs de straten en pleinen van het historische centrum. Een deel daarvan had ik lopend al gezien. Het is druk met het autoverkeer in de stad en de bus gaat tergend langzaam, steeds weer in de file staand voor een volgend verkeerslicht. Mij maakt dat niet uit, ik heb de tijd. Daarom blijf ik rustig zitten op dat bovendeck, maak hier en daar wat foto's van de stad en stap na anderhalf rondje weer uit. De stad blijft schitterend met al die kolossale gebouwen, vol met kleur en ornamenten.

Mijn lunch haal ik weer bij het zelfde restaurant als eergisteren. Hoewel ik het bediend personeel wel herken, geeft men in het restaurant geen enkele blijk van herkenning of vriendelijkheid. Een TV scherm met het dagelijkse journaal met berichten over de kerstdrukke heeft meer hun aandacht. Mijn buskaartje is de hele dag geldig, ook voor route 2 die door het moderne Madrid gaat. Die tocht is minder de moeite waard. Hoewel de architectuur van dit stadsdeel imposant is met

moderne hoge gebouwen en staaltjes van bouwkunst, kan het me niet zo boeien. Het verkeer is minder druk en daarom duurt het volledig rondje met deze hop-on-hop-off-bus slechts veertig minuten. Ik heb geen enkele belangstelling om even uit te stappen.

Bij mijn toevluchtsoord, de Starbucks, breng ik twee uur door met rustig zitten en wat lezen. Hier bedenk ik dat ik toch eens naar dat beroemde Museo del Prado moet gaan. Een normaal toegangskaartje is niet goedkoop, als extra service is het museum iedere avond tussen zes en acht gratis geopend. Als ik tegen zes uur wandelend bij het grote gebouw van het museum aankom, zijn er op het voorplein alle vele mensen die een afwachterende houding aannemen. Er lijkt een kleine rij te staan vlak voor het trappenbordes van de ingang, ik neem plaats achter de laatste, dacht ik. Een mevrouw van het museum die buiten de rij inspecteert vraagt of ik voor de gratis uren kom. Dan blijkt dat ik moet aansluiten bij een veel langere rij, die ik nu pas opmerk. Een hele lange rij staat er al om de hoek van het gebouw. Die rij is nu al zo lang als de lengte van het gebouw en dat is enkele honderden meters. Terwijl ik achter aansluit, bedenk ik ook een ultimatum. Als ik na half zeven nog niet binnen ben, zal ik de rij uitstappen en morgen toch maar een entreekaart kopen. Tot mijn verbazing komt stipt om zes uur de rij gestaag in beweging. Het valt mee, na slecht vijftientig minuten in de rij ben ik bovenaan het trappenbordes en bij de security check.

Binnen in het Prado is de schilderijencollectie werkelijk verbluffend. Ik had al gehoord dat hier de meesterwerken van onder andere Velazquez, Goya, Rubens en Rembrandt te zien zijn. Vooral door de kleurenpracht van de grote schilderijen is de binnenkomst in de centrale galerij overweldigend. Wat ik zie zijn taferelen uit het dagelijks leven, belangrijke gebeurtenissen en vooral veel bloot. Er is een duizelingwekkend aanbod van collecties in ontelbare zalen. Op deze avond beperk ik me tot een rondgang over de eerste verdieping, beneden is er nog een verdieping maar die sla ik over, ook gezien de beperkte tijd van anderhalf uur. Op z'n minst had ik graag een overzichtsfoto gemaakt

van het interieur van het Prado. Ik begrijp dat er van de schilderijen geen foto's gemaakt mogen worden, hoewel dat nergens aangegeven staat. Als ik toch een foto van een galerij probeer te maken, komt er direct een suppoost op mij af. Ik beloof het niet meer te doen.

Omdat ik liever niet door de drukte in de stad terug wil wandelen naar het hostel, wil ik de metro proberen. Bij de automaten in de hal van station Banco de España, probeer ik een ticket te kopen. De machine blijft steeds zeggen dat ik er een kaart in moet steken, die heb ik niet. De mogelijkheid om hier een openbaarvervoer kaart te kopen is onduidelijk. Dan bedenk ik dat misschien het plastic kaartje dat de automaat op het metrostation van de luchthaven verstrekte misschien bedoeld wordt. Helaas heb ik dat op mijn kamer laten liggen, ik had het zelfs bijna weggegooid. Dan maar weer terug lopen door de panische drukte. Vlak bij het hostel koel ik af met een 'café con leche' bij café Faborit, dat helaas al voor negen uur in de avond sluit.

Dinsdag

Vandaag, de dag voor Kerstmis, ontdek ik meer over het betalingssysteem van de metro. Sinds de heenreis vanaf de luchthaven had ik nog steeds dat plastic kaartje dat uit de ticketautomaat kwam. Dacht dat het een eenmalig kaartje was en had het bijna weggegooid. Vandaag bedenk ik dat het wel eens een meervoudig te gebruiken openbaarvervoerkaart kan zijn. Deze ochtend steek ik die kaart om te proberen in de automaat op het dichtstbijzijnde metrostation, als die weer vraagt: "voer uw kaart in". Zo kan ik blijkbaar deze kaart opladen voor een volgende rit. Dus maak ik min of meer als test een korte metro rit naar het station Banco de España. Goed om te weten als ik over enkele dagen weer naar de luchthaven moet gaan.

De stad maakt zich zichtbaar klaar voor de beide kerstdagen. In de metrostations staan aankondigingen dat de dienstverlening er vanavond om negen uur mee ophoudt. Op het gemeentehuis hoor ik dat het vandaag ook gedeeltelijk gesloten is. Het gemeentehuis? Ja, ik had gelezen dat er op de bovenste etage een uitkijkpunt is en dat er twee rustige publiekstoegankelijke leesalen en een koffiebar zijn. Na een veiligheidsinspectie bij de toegang van het statige gemeentehuis, blijkt vandaag alleen de koffiebar open te zijn. Inderdaad, ook daar is het heerlijk rustig. Een verademing vergeleken met de hectiek en de drukte in het centrum van de stad.

Na de koffie en op weg naar de uitgang van het gemeentehuis ontdek ik bij toeval dat de deuren naar de gemeentelijke kerststal nu open gaan. Er staat al een kleine overzichtelijke rij en ik zie dat men entreekaartjes in de hand heeft. Verderop in de hal, bij het enige loket dat nu geopend is, zit iemand die informatie verstrekt en ook kaartjes uitdeelt. Zo kom ik alsnog aan een kaartje en kan ik de grootste kerststal van Madrid zien. Tijdens de

kerstperiode heeft iedere buurt en kerk-gemeente zijn eigen kerststal, maar die in het gemeentehuis schijnt de grootste te zijn. Het is ook meer dan alleen een uitbeelding van een stal. Op een oppervlak van zo'n honderd vierkante meter zie ik een kunstig en met veel detail gemaakte vertelling van de Bijbelse verhalen in fraai gemaakte maquettes. Vandaag is helaas het uitzichtpunt in de toren van het gemeentehuis gesloten en pas weer toegankelijk op Tweede Kerstdag, zo hoor ik bij het informatieloket. Dan kom ik daarvoor wel op een andere dag terug. Ook de 'zona de lectura' op de vijfde etage lijkt interessant, maar vandaag ook gesloten.

Vanaf het gemeentehuis is het maar een korte wandeling naar het stadspark Retiro. Op de kaart is het al groot en staan er interessante attracties ingetekend. In het echt doet het park me denken aan het Amsterdamse Vondelpark. Op de brede paden vind ik venters van allerhande waren, het lijkt wel een vrijmarkt met kunstenaars, musici, een flamincodanseres en hardlopers. Er heerst een gemoedelijke sfeer ondanks de vele wandelaars. Fraai zijn de bijzondere gebouwen die aan kunstmanifestaties gewijd zijn, zoals El Palacio de Crystal. Een echte blikvangers in het park is de grote rechthoekige vijver, met aan één zijde het overdadige bouwwerk met pilaren, sokkels, bordessen en water spuitende beelden. Het is nu op deze winterse dag zo'n dertien graden. 's Zomers zal het hier nog meer een paradijs zijn, als ook de verhuur van de trapbootjes op de vijver geopend is.

Vanaf het park wandel ik terug naar Gran Via. Hier in de buurt eet ik weer een stevig 'menu del dia' in het restaurant waar ik al eerder ben geweest. Om half twee ben ik nog de enige eter in het restaurant, maar daarna loopt het al snel vol.

Om drie uur ben ik weer in mijn hostel, bekijk de foto's die ik vandaag gemaakt heb en begin aan de siësta. Pas om zes uur word ik wakker uit een diepe slaap. Tijd om weer de straat op te gaan om wat te eten en te drinken. Helaas op deze kerstavond, 'Noche Buena', sluit alles heel vroeg. Ik zie nog net hoe overal de stoelen op de tafels gezet worden en de rolluiken omlaag gaan. Zelfs ook bij de McDonald's en de Starbucks, die in iedere stad altijd een toevluchtsoord zijn. Dan loop ik maar terug naar mijn hostelcel en ga vroeg naar bed op deze Kerstavond. In de kast heb ik nog een rol biscuitjes als noodrantsoen.

Woensdag – Eerste Kerstdag

Buiten is het 's morgens nog koud met slechts vijf graden. Binnen in mijn favoriete koffiëbar 'Faborit', een van de weinige die op deze kerstmorgen open is, voelt het behaaglijk. Terwijl er kerstmuziek speelt, drink ik mijn eerste café Americano en eet als ontbijt een croissant. Door de met kerstlampjes versierde ramen kijk ik naar buiten en overpeins wat ik vandaag ga doen. Op deze Eerste Kerstdag zal er wel veel gesloten zijn. Hier in deze koffie- en broodjeszaak is het ook stil. Deze ochtend had ik al eerder een wandeling gemaakt, opnieuw naar Templo de Debod. Het was daar nu heel rustig en de zon stond beter voor een foto. Maar helaas de vijver rondom deze Egyptische tempel stond droog. Dus geen mooie reflecties in het stilstaande water, waar ik opgehoopt had.

Omdat ik niets anders kan bedenken, loop ik weer via het Puerta del Sol naar het Plaza Mayor om te zien of daar nu een speciale kerststemming heerst. Het straatbeeld vult zich langzaam met toeristen, de rolluiken gaan hier en daar omhoog en de rode kerstkramen op het Plaza Mayor openen hun luiken. De zon rijst op aan een zijde van het plein en zet de tegenoverliggende helft van het plein met zijn

barokke bebouwing in een fraai theaterlicht. De andere helft van de Plaza blijft gehuld in de eigen schaduw. Er worden selfies gemaakt bij de stalen kerstboom, die nu schittert in de zon. Vanaf het midden van het plein vertrekken de eerste 'free-walking tours'. Ik maak een paar foto's en verwacht dat er verder niet veel meer zal gaan gebeuren.

Bij een van de vele Starbucks zaken die Madrid telt, bestel ik nog maar een koffie, geniet van een gemakkelijke stoel en schrijf in mijn dagboek. Sinds deze ochtend heb ik last van een pijn in mijn onderrug, misschien het gevolg van te lang in bed liggen en het gebrek aan goede stoelen. Ik hoop dat als het lichaam op gang komt, het in de loop van de dag beter gaat. Voorlopig heb ik te veel last van mijn rug om lange wandelingen te gaan maken.

Vanwege de pijn in mijn rug blijf ik de rest van de middag in mijn hostelkamer, liggend, hangend en zittend op het bed. In de vooravond voelt het wat beter en ik ga weer de straat op. De hele dag heb ik niets anders gegeten dan die ene croissant 's morgens vroeg. Hoewel ik geen honger heb, denk ik dat het beter is om toch wat te gaan eten. Op deze Eerste Kerstdag is zo ongeveer de helft van alle eetgelegenheden gesloten. Ik loop langs een tweetal cervezarias, annex restaurant en kijk naar binnen, maar het bevalt me niet. Voor de ingang en binnen hangt te veel luidruchtig volk rond, ik loop verder. Dan zie ik een Meson de Jamon restaurant, hier bekijk ik het menu. Alleen schotels met heel veel vlees en met hoge prijzen staan er op de kaart. Even verder lopen en ik zie een goed Italiaans restaurant, haast onopvallend tussen alle lichtreclames. Volgens de ingelijste menukaart aan de gevel hebben ze hier pizza's en pasta's tegen schappelijke prijzen. Het bordje 'wait to be seated' in de hal geeft vertrouwen dat dit een goede, rustige zaak is. Inderdaad, het is lang wachten totdat de bestelling wordt opgenomen en nog langer wachten op de komst van mijn bestelde pizza. Eigenlijk houd ik niet van pizza's. Ze zijn te groot en als je over de helft bent, begint de rest al koud te worden. Vanavond doe ik het er maar mee.

De avond rond ik af met nog maar een koffie in het café 'Faborit', op weg naar het hostel. Alleen jammer dat dit gezellige lokaal al om half negen sluit, zodat ik weer de straat op moet. Weer op weg naar dat sombere hostel in die donkere smalle straat.

Donderdag – Tweede Kerstdag

Het is veel drukker in de stad op deze Tweede Kerstdag dan gisteren en alle zaken zijn weer open. Nergens blijkt dat het Kerst is. Volgens plan wandel ik nogmaals naar het gemeentehuis voor een bezoek aan het uitzichtpunt op de centrale toren. Nu vragen ze bij de 'security' niet wat ik kom doen. Na het kopen van een ticket voor drie euro aan een gemeentelijk loket kan ik zonder verbaasde blikken en vragen met de lift naar de zesde etage. Dan volgen er nog een flink aantal trappen om bij het uiteindelijke uitkijkplatform te komen. Het valt me op dat er inwendig in de constructie van het oude gebouw

uit 1907 zoveel staal en glas zit, terwijl het karakteristieke gebouw er aan de buitenkant antiek uitziet. Blijkbaar het gevolg van een ingrijpende inwendige restauratie. Inderdaad, het uitzicht over de stad is leuk, maar niet super en ik maak wat foto's. Het is zeker niet het hoogste punt van de

centrale toren. Men zou nog veel hoger kunnen, maar dat is niet voor publiek toegankelijk. Mijn ANWB gids had gelijk, op de vijfde etage is een rustige werkomgeving gecreëerd, een 'espacio de trabajo', met zachte banken, tafels en stoelen. Ik maak er gebruik van om eens op een comfortabele bank te zitten, in plaats van te hangen of liggen op mijn bed in de hotel-cel. In het cafetaria beneden haal ik nog een koffie. Nu zit het restaurant zowat vol, terwijl ik eergisteren zowat de enige bezoeker hier was. In ieder geval hebben ze hier ook het keurigste toilet.

Het immense gebouw van het Museo del Prado blijft fascineren. Deze middag loop ik er nog eens naar toe en maak wat foto's van het imposante gebouw met de zuilen en het enorme trapbordes als entree. Letterlijk loop ik er nog een rondje omheen.

's Avonds ga ik weer eten in het zelfde Italiaanse restaurant als gisteren met de naam DiBocca aan de Gran Vía. De ober herkent mij nog en dirigeert me naar de zelfde tafel. Zelfs weet hij nog wat ik gisteren dronk. "Weer een aqua con gaz?" Dit keer neem ik een pasta en het komt verrassend snel op tafel. Het bord is groot, maar de portie is klein. Ik heb nog steeds geen verzadigd gevoel, dus van de dessertkaart bestel ik een stuk taart. Wel ben ik voorlopig verzadigd van de stad Madrid en eigenlijk kijk ik uit naar morgen, de dag van vertrek.

Vrijdag – vertrek

Tot nu toe en dat zal wel zo blijven, heb ik van het hostelpersoneel nog alleen maar de chagrijnige mevrouw van de receptie aan de overkant van de straat gezien op de avond van aankomst. Haar kantoortje is alleen geopend tussen elf uur 's morgens en elf uur 's avonds. Dus als ik 's morgens, zoals gewoonlijk tussen acht en negen het hostel verlaat, lukt het nooit om de sleutels voor de schoonmaak te brengen, zoals ze bij aankomst voorstelde. In deze acht dagen dat ik hier logeer is er niemand van de huishoudelijke dienst op mijn kamer geweest.

Ja, 's middags als ik siësta hield, hoorde ik ze wel eens op de gang. Ook andere bewoners heb ik niet gezien, wel hun aanwezigheid gehoord. De gewone geluiden, het is gehorig, het geloop op de gang en de herrie van de dubbele sloten op de deuren. Maar iemand gesproken, nee. Als ik deze ochtend heel vroeg op weg ga naar de luchthaven, trek ik de kamerdeur achter me dicht en werp de sleutels in het brievenbusje vlak bij de uitgang naar het trappenhuis. Zo'n rustig hostel heb ik nog niet eerder gehad, een hostel zonder woorden.

Dat was Madrid

Zou er niet willen wonen, hier in Madrid. Het is er mij te druk en te massaal. Het drukke verkeer, het getoeter, de onophoudelijke sirenes van politie, brandweer en ambulances die ik dagelijks vele malen hoor, geven niet veel rust. In de winkelstraten is het grandioos druk, opstoppen van inwoners en toeristen en dat de hele dag en het hele jaar door. Het geploeter om door die mensenmenigte te komen geeft mij teveel stress. Als je al dat verkeer en de mensenmassa wegdenkt, dan is Madrid één groot kunstwerk of een groot museum. De gebouwen zijn schitterend, getooid met overdadige versieringen en op kosten is bij de bouw niet bezuinigd. Niet alleen de gebouwen zijn kunstwerken, maar ook de parken, de paleizen, de pleinen, de monumenten, de beelden en de fontein zijn van ongelooflijke schoonheid en uitgewerkt tot in het kleinste detail. Dat geldt dan voor het historische centrum. Een ritje met de citytour bus door het moderne deel van de stad leerde mij dat je daar als toerist weinig te zoeken hebt. Hoewel de hoge kantoorgebouwen ook staaltjes van moderne architectonische kunst zijn. Ze doen door hun grootte mij een vergelijking maken met de grootste Amerikaanse steden.

De mensen waar ik mee in contact kom, eigenlijk alleen maar het personeel in de restaurants, koffiebars en bij loketten vind ik niet bijzonder vriendelijk. Ze komen zakelijk en kort af over. Vaak spreken ze maar één of twee woorden, of worden transacties zwijgend afgehandeld. Een bestelde maaltijd wordt in het voorbijgaan op je tafel gedropt. Nee, dat komt niet door de eventuele drukte in een restaurant. Ook als ik zowat de enige klant ben, toont men geen enkele vriendelijkheid, zelfs niet als je voor de tweede keer ergens komt eten. Maakte mee dat de obers meer aandacht hadden voor een tv waar een nieuwsuitzending op te zien was, dan voor hun klanten. Wel enig spoor van klantvriendelijkheid toonde de man in een kiosk waar ik mijn ticket voor de citytour bus kocht. Hij kwam zelfs even z'n kiosk uit om me te wijzen waar aan de overkant de opstaphalte was voor deze bus.

